

Problemer vedrørende administration af grænsen for likvid formue ved tildeling af helbredstillæg og ældrecheck

Gennem henvendelser fra medlemmerne bliver Ældre Sagen løbende opmærksom på problemer i forbindelse af administrationen af den grænse for den likvide formue, der gælder ved tildeling af helbredstillæg og ældrecheck.

Forkert formuegrænse pr. 1. januar 2010

I forbindelse med forhøjelsen af grænsen for den likvide formue for 2010, der ved vedtagelsen af L 71 blev forhøjet fra 64.100 kr. til 74.100 kr., har Ældre Sagen på baggrund af henvendelser fra medlemmerne kunnet konstatere, at ikke alle kommunerne har taget hensyn til den nye formuegrænse for 2010 på 74.100 kr. ved beregningen af helbredstillæg og den ældrecheck, der udbetales sammen med pensionen for januar måned. (Bilag 1 – meddelelse om ophør af helbredstillæg).

Efter det, der er oplyst for Ældre Sagen, har nogle kommuner igangsat edb-kørslen af helbredstillæg/ældrechecken før jul, og før den nye formuegrænse var på plads i systemet. Det har betydning, at nogle pensionister ikke har fået ældrecheck og/eller helbredstillæg, selvom deres likvide formue var under 74.100 kr.

Ældre Sagen har fået oplyst, at der blev taget højde for dette ved en manuel gennemgang. Ældre Sagen har imidlertid i en konkret sag kunnet konstatere, at denne gennemgang ikke har rettet alle fejl.

Ældre Sagen kunne konstatere, at den formuegrænse, der blev oplyst på borger.dk for 2010, var forkert indtil midten af januar. Ældre Sagen har endvidere erfaret, at der så sent som midten af februar i mindst én kommune var interne skemaer, hvor formuegrænsen blev angivet til 64.100 kr., og at sagsbehandlere rådgav pensionister ud fra denne forkerte grænse.

Efter Ældre Sagens opfattelse bør de kommuner, der har beregnet helbredstillæg/ældrechecken før den nye formuegrænse var på plades i KMD's beregningssystem, pålægges at foretage en ny beregning for alle pensionister i kommunen. (Eller alle pensionister med en personlig tillægsprocent over 1).

Andre problemer med administration af formuegrænsen

Efter Ældre Sagens opfattelse er problemet med den nye formuegrænse kun et af en række problemer i administrationen af formuegrænsen.

Ingen oplysning om størrelsen af den likvide formue på pensionsmeddelelsen

En væsentlig del af problemet kan henføres til, at kommunerne i pensionsmeddelelsen ikke oplyser størrelsen af den likvide formue, der er lagt til grund ved udbetaling eller ikke udbetaling af ældrecheck.

De pensionister, der ikke modtager ældrecheck, har altså ingen mulighed for at se, om det skyldes at kommunen har anvendt forkerte oplysninger om den likvide formue.

Det er Ældre Sagens indtryk, at fejl med hensyn til opgørelsen af den likvide formue ofte opdages, når pensionisten søger helbredstillæg, og at pensionisten først her opdager, at der er anvendt forkerte formueoplysninger. Da formuegrænsen er den samme for helbredstillæg og ældrecheck betyder det, at der også skulle have været udbetalt ældrecheck.

Hvis fejl især opdages i forbindelse med afslag på helbredstillæg, må man frygte, at mange af de pensionister, der på grundlag af deres indkomst og formueforhold ville være berettigede til ældrecheck, men som ikke søger om helbredstillæg, aldrig opdager fejlen, fordi ældrechecken udbetales "automatisk" og ikke efter ansøgning.

Manglende "afgørelse"

Det fremgår af pensionsmeddelelsen, hvis der udbetales ældrecheck. Hvis der ikke udbetales ældrecheck, fremgår det derimod ikke, at der er truffet *afgørelse* om, at der ikke udbetales ældrecheck og på hvilket grundlag denne afgørelse er truffet, fx størrelsen af den likvide formue. Den eneste "oplysning" er, at der ikke er noget beløb på pensionsmeddelelsen.

Statsforvaltningen har i en konkret afgørelse vurderet, at der ikke kan gives afslag på ubetaling af ældrecheck, med den begrundelse, at der er gået mere end de 6 måneder, der normalt er tidsgrænsen for ændring af pensionsberegningen, når der forligger nye oplysninger om indkomst- og formueforhold. (Pensionslovens § 39, stk. 4). Statsforvaltningen har lagt vægt på, at det ikke fremgår med tilstrækkelig klarhed af pensionsmeddelelsen, at den også er et afslag på ældrecheck, og at det ikke fremgår, hvilken likvid formue, der har været baggrund for, at der ikke udbetales ældrecheck. (Bilag 2 – afgørelse fra Statsforvaltningen Syddanmark).

Statsforvaltningens afgørelse viser efter ældre Sagens opfattelse, at det kan være vanskeligt at gennemskue, om grundlaget for udbetaling/ikke-udbetaling af ældrecheck er korrekt, og det er om ikke andet administrativt uhensigtsmæssigt, at pensionister kan have krav på efterbetaling for flere år.

Kommunerne følger ikke Ankestyrelsens afgørelser

En hyppig kilde til fejl er efter Ældre Sagens opfattelse, at kommunerne overser Ankestyrelsens afgørelse om, at den pension, der udbetales i december måned ikke skal medregnes til den likvide formue. (Bilag 3 – henvendelse fra borger, bilag 4 Ankestyrelsens afgørelse).

Den manglende oplysning om hvilken formue, der er lagt til grund, hvis der ikke udbetales ældrecheck, gør det vanskeligt – selv for de pensionister, der er opmærksomme på problemet - at opdage fejl.

Et andet eksempel på at kommunerne ikke nødvendigvis følger Ankestyrelsens principafgørelser er afgørelsen fra Statsforvaltningen med hensyn til kapitalpension og likvid formue. I den konkrete sag fik pensionisten af Statsforvaltningen medhold i at kommunen skulle følge Ankestyrelsens principafgørelse, hvorefter indestående på en kapitalpensionskonto ikke medregnes til den likvide formue. (Bilag 5 – Afgørelse fra Statsforvaltningen Midtjylland).

Det kan ikke udelukkes, at der er andre kommuner, der har medregnet en kapitalpension til den likvide formue, og hvor pensionisten ikke har været opmærksom på Ankestyrelsens afgørelse af spørgsmålet.

Efter Ældre Sagens opfattelse er det foruroligende, at der forekommer eksempler på, at kommunerne ikke følger Ankestyrelsens principafgørelser.

Tidspunkt for opgørelse af den likvide formue

Efter Ældre Sagens opfattelse er det uklart, på hvilket tidspunkt den likvide formue opgøres.

Ældre Sagen har set eksempler fra kommuner, der indhenter oplysninger om formue fra pensionister, der skal have ældrecheck. I det skema, der fremsendes til pensionisten, oplyses det, at det er formue pr. 1. januar 2010, der skal indgå i beregningen. Det kan efter Ældre Sagens opfattelse misforstås, idet det fx ikke er i overensstemmelse med bemærkningerne til L 71, hvoraf det fremgår at: "*For folkepensionister, som ikke har søgt om helbredstillæg, og derfor ikke har fået afgivet aktuelle oplysninger om likvid formue, opgør kommunen den likvide formue på basis af de oplysninger, som senest er indberettet til skattemyndighederne. Er formuen efter denne opgørelse mindre end formuegrænsen, indhenter kommunen oplysninger fra pensionisten om konstant beholdning og andre værdipapirer, som ikke indberettes til skattemyndighederne.*" Det er så-

ledes ifølge lovbemærkningerne kun oplysningerne om kontant beholdning og andre værdipapirer, der vedrører 1. januar 2010, mens de senest indberettede oplysninger som hovedregel vil være fra årsopgørelsen for 2008, dvs. pr. 1. januar 2009.

Det kan tilføjes, at Socialministeriet i sin orientering til kommunerne af 19. december 2003 i forbindelse med vedtagelsen af L 79 i december 2003 skriver. "Det er således indtægts- og formueforhold pr. 1. januar i udbetalingsåret som lægges til grund."

Hvis alle oplysninger om den likvide formue skal vedrøre 1. januar i det år checken udbetales, må udbetalingstidspunktet efter Ældre Sagens opfattelse flyttes til et senere tidspunkt, hvor pensionisten har modtaget sin årsopgørelse fra SKAT, hvoraf de indberettede oplysninger om formuen fremgår.

Behov for gennemgang af regler

Efter Ældre Sagens opfattelse peger de nævnte forhold på, at der er behov for en gennemgang af administrationen af ældrechecken, og fx at pålægge kommunerne at ændre pensionsmeddelelsen så det fremgår, at der er truffet afgørelse om udbetaling af ældrecheck, og hvilket grundlag afgørelsen er truffet på, samt evt. foretage en lovmæssig præcisering af opgørelsen af den likvide formue, dels for at sikre at reglerne administreres ens i alle kommuner, dels for at sikre at alle berettigede modtager ældrecheck og helbredstillæg.